

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
21/2332 -

Dato
5 .05.2021

Dokument 8:235 S (2020–2021) Representantforslag om et mer investeringsvennlig Norge

Jeg viser til forslag fra stortingsrepresentantene Sivert Bjørnstad, Bengt Rune Strifeldt og Hans Andreas Limi oversendt finansministeren til uttalelse ved brev av 20. april 2021. Representantene fremmer forslag om at Stortinget skal be regjeringen utarbeide en strategi for å sikre et mer investeringsvennlig Norge frem mot 2030, med mål om at både mer norsk og utenlandsk kapital investeres i norske bedrifter.

Regjeringen deler forslagsstillernes syn om at lønnsomme bedrifter er helt avgjørende for sysselsetting og velferd. Regjeringen har i hele perioden prioritert endringer som fremmer økonomisk vekst og omstilling og et bedre investeringsklima for det private næringslivet. Samlet er det gitt skatte- og avgiftslettelser på om lag 34 mrd. kroner. Det er gjennomført flere tiltak for å bedre og forenkle tilgangen på kapital, særlig for mindre og nystartede bedrifter.

Generelt er kapitaltilgangen til næringslivet god i Norge. Finansdepartementet har nylig omtalt kapitaltilgangen i Finansmarkedsmeldingen 2021. Der fremgår det at lønnsomme prosjekter i Norge samlet sett synes å ha god tilgang til finansiering. De norske verdipapirmarkedene fungerer godt, norske finansforetak er solide og likvide, og offentlige ordninger bidrar til å finansiere prosjekter som ikke lett finner ordinær markedsfinansiering. Samlet gir den norske tilbudssiden og integrasjonen med utenlandske markeder næringslivet et diversifisert finansieringstilbud. Selv om kapitalmarkedet samlet sett ser ut til å fungere godt, kan det ikke utelukkes at det finnes lønnsomme prosjekter som ikke finner finansiering til rett pris, slik f.eks. Kapitaltilgangsutvalget har sett på i NOU 2018: 5 Kapital i omstillingens tid.

Regjeringen vil fortsette å arbeide for et velfungerende kapitalmarked for både større og mindre bedrifter

Skatt på alminnelig inntekt for selskaper og personer er redusert fra 28 til 22 pst. Det har bedret rammebetingelsene for hele næringslivet og stimulerer til investeringer og økt sysselsetting.

Under denne regjeringen er formuesskatten trappet vesentlig ned, og innretningen er endret. Samlet har lettelsene på om lag 10 mrd. kroner bidratt til å gjøre det mer lønnsomt å spare. Det ble i 2017 innført en egen rabatt på aksjer, driftsmidler mv. Denne rabatten har blitt økt hvert år og er i 2021 på 45 pst. Lavere verdsettelse av aksjer mv. kan bidra til at en større del av sparingen går til næringsvirksomhet. Det kan særlig bidra til økte investeringer i virksomheter som er avhengig av norsk egenkapital for å få gjennomført prosjektene sine.

Aksjonærmodellen innebærer at aksjeavkastning til personer utover skjermingsfradraget beskattes som alminnelig inntekt. Avkastningen oppjusteres med en faktor på 1,44, slik at den effektive skattesatsen på personens hånd er 31,68 pst. Denne oppjusteringen er begrunnet med at den samlede marginalsattesatsen på utbytter, når selskap og aksjonærer ses i sammenheng, ikke skulle reduseres da skattesatsen for selskaper ble redusert. Dette gjøres fordi satsforskjellen mellom aksjeavkastning og arbeidsavkastning ikke må bli for stor. Det vil åpne for tilpasninger ved at arbeidsinntekter i større grad blir omgjort til aksjeinntekter.

For å stimulere til aksjesparing blant småsparere, og for å likestille småsparere med investorer som investerer gjennom et investeringsselskap, ble det i 2017 innført en ordning med aksjesparekonto. Med aksjesparekonto kan personlige skattytere kjøpe og selge børsnoterte aksjer, børsnoterte egenkapitalbevis og aksjefond uten at gevinster blir skattlagt (eller at det gis fradrag for tap). Gevinster skattlegges først når midlene tas ut av kontoen, og eventuelle tap kommer først til fradrag ved opphør av aksjesparekontoen. Fra 2019 inngår også utbytter på aksjesparekontoen.

Kapitaltilgangsutvalget var i sin rapport positiv til ordningen med aksjesparekonto. Etter utvalgets syn gjør ordningen det enklere og mer fleksibelt for ikke-profesjonelle investorer å investere i børsnoterte aksjer. Utvalget mente det burde vurderes å utvide ordningen til å omfatte unoterte aksjer, gitt at ordningen bare omfattet gevinster og ikke utbytte. Ved vurderingen av unoterte aksjer uttalte utvalget seg mot å åpne for utbytter: «Likebehandling med investeringsselskaper og hensynet til tilpasninger tilsier derfor at en ikke åpner for utbytter fra unoterte selskaper i ordningen».

I 2019 ble det, i tillegg til at utbytter ble inkludert i ordningen, også åpnet for å overføre verdipapirer mellom egne aksjesparekontoer uten beskatning. I høringen forut for denne endringen, påpekte flere at dette ville øke kompleksiteten for tilbyderne (blant annet Finans Norge og Verdipapirenes forening). Hvis en kontohaver også har unoterte

aksjer på aksjesparekonto, øker kompleksiteten ytterligere, fordi verdifastsettelsen ved overføring av deler av verdipapirene på kontoen til en annen konto vil bli mer krevende.

Det gjelder gunstige regler for kjøp av aksjer til underkurs og tildeling av opsjoner i det selskapet man er ansatt i. For å gjøre det lettere for små, nyetablerte selskap å benytte opsjoner for å tiltrekke seg dyktige medarbeidere, ble det innført en ny og særskilt gunstig ordning for skattlegging av opsjoner i små oppstartsselskap fra 2018.

Ordningen ble utvidet i forbindelse med statsbudsjettet for 2020 og revidert nasjonalbudsjett for 2020. Fra 2021 er det innført en rapporteringsplikt for selskapene, og rapporteringen viser at ordningen er lite brukt. Departementet vil foreslå endringer i lys av dette og har mottatt innspill fra relevante aktører til vurderingene. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

I 2017 ble det innført en særskilt ordning for fradrag i alminnelig inntekt for investeringer i oppstartsselskap. Da var beløpsgrensene begrenset til 500 000 kroner per skattyter, og 1,5 mill. kroner per selskap. I 2020 ble beløpsgrense utvidet til 1 mill. kroner per skattyter og 5 mill. kroner per selskap. Som et midlertidig tiltak for inntektsårene 2020 og 2021 ble ordningen utvidet til å gjelde selskapets ansatte og deres nærstående.

Ordningen er delvis begrunnet med at det kan foreligge en markedssvikt som følge av asymmetrisk informasjon mellom små oppstartsselskap og mulige investorer. I så tilfelle vil det investeres mindre i disse selskapene enn det som er samfunnsøkonomisk optimalt. En skattemessig insentivordning kan dermed rette opp noe av denne markedssvikten. Det vises i representantforslaget til at ordningen har for mange begrensninger og krav. Disse begrensningene følger i hovedsak av at ordningen er utformet innenfor rammene av gruppeunntaksforordningen i statstøtteregeverket.

Jeg er enig med forslagsstillerne i at vi må fortsatte arbeidet med å redusere næringslivets kostnader ved å forenkle. Forenklingsarbeidet bedrer samfunnets bruk av ressurser og kan styrke konkurransekraften til norsk næringsliv, noe som vil kunne ha avgjørende betydning for små og mellomstore bedrifter. Forslagsstillerne nevner arbeidsmiljøloven spesielt. I den sammenheng tillater jeg meg å vise til et annet representantforslag, dokument 8:123 S (2020–2021) og svarbrev fra arbeids- og sosialministeren.

En verdipapirkonto gir oversikt over innehav av verdipapirer registrert hos en verdipapirsentral, som Verdipapirsentralen (VPS) i Norge. Den nye verdipapirsentralloven som trådte i kraft 1. januar 2020, skal blant annet legge til rette for et åpent indre marked for verdipapirsentraltjenester, der det er enkelt å investere i verdipapirer, enten de er utstedt i investorens hjemland eller et annet EØS-land, se Prop. 7 L (2018–2019). I EU-kommisjonens siste handlingsplan for kapitalmarkedsunionen fra september 2020 varsles det blant annet mulige forbedringer i det europeiske rammeverket for grensekryssende verdipapiroppgjør. I tillegg har Den

europæiske sentralbanken utviklet en infrastruktur for oppgjør av verdipapirhandler på tvers av landegrensene, kalt TARGET2-Securities (T2S).

Regjeringen har med andre ord gjennomført flere endringer som fremmer økonomisk vekst og omstilling og et bedre investeringsklima for det private næringslivet. Dette arbeidet vil føres videre, blant annet som en del av strategien for Norges vei ut av krisen som koronapandemien har forårsaket.

Med hilsen

Jan Tore Sanner